

Κυριακή Γλαντζή-Οικονόμου

Ιατρός Βιοπαθολόγος - Μικροβιολόγος

Βιογραφία του ιατρού Α. Αλεξάνδρου

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ γεννήθηκε στην Άμφισσα, πρωτεύουσα του νομού Φωκίδος, το 1894. Γιος του Γεωργίου Αλεξάνδρου, μεγαλοκτηματία και της Ευαγγελίας Χαρμπάκη, δασκάλας. Είχε δύο αδελφές, την Ευγενία και την Άννα, οι οποίες εκείνη την εποχή είχαν τελειώσει το σχολαρχείο. Ο Ανδρέας ήταν χαρισματικός σαν παιδί, έξυπνος, επιμελής, κοινωνικός, ανήσυχο πνεύμα. Ο χαρακτήρας του φάνηκε από μικρή ηλικία, με το μεγάλο ενδιαφέρον που έδειχνε στους συνανθρώπους του και κυρίως στους ανθρώπους που δούλευαν στα κτήματα του πατέρα του. Πήγαινε συχνά, τους έκανε παρέα και έλεγε στον πατέρα του να τους προσέχουν, να μην κουράζονται τόσο, ειδικά οι γυναίκες και τα παιδιά (τότε σ' αυτές τις περιοχές δούλευε όλη η οικογένεια στα κτήματα). Ο πατέρας του βλέποντας το ενδιαφέρον του, τον προτρέπει όταν τελειώσει το γυμνάσιο, να μείνει κοντά του στα κτήματα. Εκείνος όμως ήθελε να σπουδάσει και σε αυτό είχε σύμμαχο την μητέρα του με την οποία είχε ιδιαίτερη σχέση. Η τελευταία είχε καταλάβει το ενδιαφέρον του για μάθηση, την κλίση του στη ζωγραφική, την έφεσή του στις ξένες γλώσσες και τη γενικότερη αναζήτηση του για σπουδές. Αυτό που τελικά διάλεξε ήταν η Ιατρική. Πήγε δημοτικό και γυμνάσιο στην Άμφισσα. Τελειώνοντας το γυμνάσιο μιλούσε ήδη τέλεια γαλλικά.

Φεύγει από την Άμφισσα το 1912 και, απ' ό,τι φάνηκε, για πάντα. Εισάγεται στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1912. Άριστος φοιτητής και πάντα ενεργός στα κοινωνικά προβλήματα της εποχής του. Τελειώνει το πανεπιστήμιο το 1917. Ήταν απ' τους πρώτους που πήρε ειδικότητα γυναικολόγου, δουλεύοντας στην κλινική του Λούρου.

Πατριώτες και γείτονες με τον Γιώργο και Στάθη Βογιατζή, ανέπτυξε από νωρίς μεγάλη φιλία μαζί τους, που διατηρήθηκε σε όλη τους τη ζωή. Στην Αθήνα οι σχέσεις του με τους αδελφούς Βογιατζή συνεχίσθηκαν, διότι οι Βογιατζή ασχολήθηκαν με το εμπόριο προϊόντων από την Άμφισσα. Οι Βογιατζή κατέβαιναν στα

μεσόγεια για τις ανάγκες του εμπορίου τους και έτσι κατέληξαν στο Λαύριο, όπου και εγκαταστάθηκαν μόνιμα.

Ο Ανδρέας Αλεξάνδρου είχε επαφές και με τα αδέρφια Παπαστάθη, τον Νίκο, τον Στάθη και την Ευτυχία, παιδιά του γιατρού και δημάρχου της Άμφισσας Γιάννη Παπαστάθη. Με το Νίκο, που είχε εισαχθεί στη σχολή Ευελπίδων, ήταν συμμαθητές από το σχολείο. Τα παιδιά του Παπαστάθη έχασαν τη μητέρα τους, η οποία ήταν κόρη Δελμούζου¹, μεγάλης οικογένειας διανοούμενων της Άμφισσας. Είχαν μία πολύ αυστηρή και σκληρή δασκάλα, που κατόπιν παντρεύτηκε ο πατέρας τους. Εξαπίας της αποφασίζουν να φύγουν από την Άμφισσα κρυφά σε ηλικία 16, 14 και 8 ετών αντίστοιχα και να πάνε στην Αθήνα όπου ζούσε ο αδελφός του πατέρα τους Γιώργος Παπαστάθης, χημικός και υπεύθυνος των αλυκών Αναβύσσου. Ο θείος τους Γιώργος δέχεται τα παιδιά κοντά του με πολύ αγάπη. Τα μεγαλώνει, τα σπουδάζει και δεν παντρεύεται ποτέ για αυτά. Τα παιδιά τον θεωρούσαν πατέρα τους. Έτσι ο Αλεξάνδρου με τους Βογιατζή και Παπαστάθη συνδέονται, όχι σαν φίλοι, αλλά σαν αδέρφια, αλληλοεπηρεάζοντας τις ζωές τους.

Η Ευτυχία Παπαστάθη φοίτησε στο Αρσάκειο και τελείωσε δασκάλα. Ήταν μαθήτριά του μουσουργού Θεόφραστου Σακελλαρίδη², έκανε φωνητική και έπαιζε εξάιρετο πιάνο. Ο Ανδρέας συνδέεται μαζί της και αρραβωνιάζονται το 1918. Ο ανήσυχος όμως Ανδρέας τον ίδιο χρόνο πηγαίνει στην Αίγυπτο και συγκεκριμένα στο Κάιρο. Εκεί έμενε ο αδελφός της μητέρας του Γιώργος Χαρμπάκης, δικηγόρος και έμπορος βάμβακος. Εργάζεται στο νοσοκομείο του Καΐρου κάνοντας παθολογία (τότε μπορούσες να εξασκήσεις όλες τις ειδικότητες). Ασχολήθηκε ιδιαίτερα με τα λοιμώδη νοσήματα, κίτρινο πυρετό, φυματίωση, ελονοσία, ηπατίτιδα. Πολύ δουλειά, μεγάλο σχολείο το νοσοκομείο του Καΐρου. Γράφεται στη σχολή των Φρερ και κάνει μαθήματα ζωγραφικής και αιογραφίας. Ασχολείται με τον Ερυθρό Σταυρό και με το πατριαρχείο, λαμβάνει μέρος σε τρεις ιεραποστολές σε χωριά της Αιγύπτου. Διηγείτο πάντα, όχι τις ειδικές, όχι τις ιδιόμορφες, όχι τις περίεργες, αλλά τις ανύπαρκτες συνθήκες ζωής στα χωριά της Αιγύπτου. «Ζωή χωρίς τίποτα, ζωή από τύχη» έγραφε. Εκείνη την εποχή άρχισε μία ανήσυχη κατάσταση στην Αίγυπτο και τελικά τέλος του '19 παρακινούμενος από το θείο του, ο οποίος έβλεπε το δόσιμο του στην ιατρική και την κοινωνία, ξαναγυρίζει στην Ελλάδα. Άλλωστε τον περίμενε και η Ευτυχία. Επιστρέφει λοιπόν στην Ελλάδα, συγκεκριμένα στην

1. Ο Αλέξανδρος Δελμούζος, (1880-10 Δεκεμβρίου 1956) κατάγεται από την Άμφισσα, θεωρείται μια από τις σημαντικότερες προσωπικότητες στον χώρο της νεοελληνικής εκπαίδευσης και κύριος εκπρόσωπος του εκπαιδευτικού δημοτικισμού (Βικιπαίδεια).

2. Ο Θεόφρατος Σακελλαρίδης (Αθήνα 1883-Αθήνα 1950) υπήρξε δημοφιλής Έλληνας μουσικοσυνθέτης, αρχιμουσικός και ένας από του πρωτεργάτες της Ελληνικής Οπερέτας, με καταγωγή από το Λιτόχωρο της Μακεδονίας (Βικιπαίδεια).

θήνα και το 1920 παντρεύεται με την Ευτυχία Παπαστάθη. Στο γάμο ήταν και οι αδελφοί Βογιατζή, οι οποίοι έμεναν πλέον, όπως προανέφερα, μόνιμα στο Λαύριο.

Το 1921 απέκτησε μία κόρη, την Ευαγγελία, τη Λίτσα, όπως τη φώναζαν. Όμως, απ' ό,τι φαίνεται, ο ανήσυχος χαρακτήρας του και οι συμπώσεις της ζωής τον ρίχνουν πάλι σε περιπέτεια. Τον παίρνουν στρατιώτη, να υπηρετήσει ως γιατρός, και τον στέλνουν στη Σμύρνη το καλοκαίρι του 1921. Παίρνει μαζί την γυναίκα του και την έξι μηνών κόρη του. Στην Σμύρνη έμεναν δύο θείες της γυναίκας του από την Άμφισσα, οι οποίες και τους φιλοξένησαν στο σπίτι τους. Εκεί βάφτισε και την κόρη του. Εκτός απ' την υπηρεσία του στο στρατό, ανοίγει ιατρείο και φαρμακείο μαζί με έναν Έλληνα, ονόματι Γιώργο. Έρχεται σε επαφή πάλι με τον Ερυθρό Σταυρό και σε πολύ λίγο διάστημα γνωρίζεται με πολλούς Έλληνες της Σμύρνης. Άλλωστε ο Ανδρέας και η Ευτυχία ήταν πολύ κοινωνικοί άνθρωποι. Η Ευτυχία σα δασκάλα δεν εργάστηκε ποτέ, αλλά ήταν πάντα δίπλα του, τον βοηθούσε και τον ενθάρρυνε. Η Σμύρνη ήταν τότε μεγάλο πολιτιστικό κέντρο, γεμάτη ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών. Εκεί ο Ανδρέας ζωγράφιζε, έκανε και μια μικρή έκθεση ζωγραφικής. Συνήθως αγιογραφούσε, ή ζωγράφιζε τοπία. Τις εικόνες τις δώρισε στην εκκλησία της Αγίας Φωτεινής που ήταν κοντά στο σπίτι όπου έμενε. Υπάρχει μία εικόνα που έχει ζωγραφίσει τον Άγιο Νικόλαο στην Παναγίτσα στο Σούνιο.

Τον Αύγουστο του 1922 τα πράγματα ήταν δύσκολα στη Σμύρνη. Τον συμβουλεύουν να στείλει την οικογένειά του στην Ελλάδα και έτσι φεύγουν, η γυναίκα, το παιδί και οι θείες του.

Τον Σεπτέμβρη η καταστροφή της Σμύρνης τον βρίσκει εκεί. Τον παίρνουν αιχμάλωτο μαζί με τον συνεργάτη του, Γιώργο. Μέσα στο μεγάλο χαμό καταφέρνουν να ξεφύγουν. Για ένα χρόνο αγνοείται η τύχη του. Μετά από αυτό το διάστημα βρίσκεται στην Περσία. Εκεί υπάρχει κάποιο φορτηγό πλοίο με Έλληνα καπετάνιο που γνώριζε ο Γιώργος. Εκτός των άλλων το πλοίο μετέφερε και χαλιά. Ο καπετάνιος τον συμβούλεψε να πάρει ένα χαλί και μισοτυλιγμένος να το κουβαλήσει και να μπει στο πλοίο. Μ' αυτόν τον τρόπο καταφέρνει να επιστρέψει στην Ελλάδα. Το χαλί αυτό υπάρχει μέχρι σήμερα.

Το 1924 βρίσκεται στην Αθήνα ξανά στην κλινική του Λούρου. Ο Γιώργος Παπαστάθης θείος της γυναίκας του και υπεύθυνος των αλυκών Αναβύσσου του λέει ότι χρειάζονται γιατρό στο αγροτικό ιατρείο των Καλυθίων. Πηγαίνει λοιπόν στα Καλύβια με την οικογένειά του και εγκαθίσταται. Οργανώνει τέλεια το αγροτικό του ιατρείο. Του προτείνουν να γίνει μέχρι πρόεδρος του χωριού, αλλά τα πολιτικά είχαν άλλη διάσταση για αυτόν. Το 1926 έρχεται στα Καλύβια ο Γιώργης Βογιατζής απ' το Λαύριο και του προτείνει να κατέβει στο Λαύριο σα γιατρός στη Γαλλική Εταιρεία. Έτσι το καλοκαίρι του '26 μετακομίζει στο Λαύριο με την οικογένειά του και φιλοξενείται για τρεις μήνες στο σπίτι του Γιώργη Βογιατζή.

Ο Γιώργης Βογιατζής ήταν χήρος με ένα γιο τον Παναγιώτη, Πότη όπως τον φώναζαν. Τον Πότη, ο Ανδρέας και η Ευτυχία τον αγαπούσαν πολύ, τον φιλοξενούσαν συχνά σπίτι τους και η Λίτσα η κόρη τους τον θεωρούσε αδελφό της. Είχαν δεσμό φιλίας που κράτησε για όλη τους τη ζωή. Το φθινόπωρο του '26 ο Ανδρέας και η Ευτυχία πηγαίνουν στην Άμφισσα. Η Ευτυχία πουλάει όλη της την προίκα, σπίτι – κτήματα και ο Ανδρέας αφήνει όλη την πατρική περιουσία στις ανύπαντρες αδελφές του. Γυρίζοντας στο Λαύριο παίρνει και την μητέρα του μαζί. Εκεί φάνηκε και η ιδιαίτερη σχέση τους. Η μητέρα του πηγαينوερχόταν Λαύριο – Άμφισσα μέχρι το '39 που πεθαίνει στην Άμφισσα.

Γυρίζοντας στο Λαύριο από την Άμφισσα ο Ανδρέας και η Ευτυχία αγοράζουν ένα σπίτι στη μετέπειτα ονομαζόμενη οδό Ανδρέου Αλεξάνδρου, στον αριθμό 9, απ' την οικογένεια του γιατρού Χρόνη. Εγκαταστάθηκαν στο σπίτι τους στο Λαύριο απ' το 1926, δεν έφυγαν ποτέ και θεώρησαν το Λαύριο πατρίδα τους.

Εργάζεται στην Γαλλική Εταιρεία, ανοίγει δικό του ιατρείο, γίνεται ελεγκτής γιατρός στα εμπορικά πλοία και στα πλοία της Γαλλικής Εταιρείας. Πήγαινε στην Πλάκα, στην Καμάριζα και στις γύρω περιοχές του Λαυρίου, με κάρο, ή με τα πόδια. Εργάστηκε πολύ, ήταν καλός γιατρός και στάθηκε με σεβασμό δίπλα στον ανθρώπινο πόνο. Το 1932 με τον δάγκειο πυρετό αντιμετώπισε μεγάλη επιδημία. Στέλνει τη μητέρα του στην Άμφισσα, κρατά στο Λαύριο την οικογένειά του. Το ιατρείο του γίνεται κυριολεκτικά ιατρικό κέντρο. Η γυναίκα του, Ευτυχία, τον βοηθάει πολύ, ήταν ο άνθρωπος που του στάθηκε και συντόνιζε το ιατρείο του. Είχε νοσοκόμα την νεαρή τότε Δήμητρα Λάλου από την Καμάριζα, μετέπειτα προϊσταμένη του ΙΚΑ. Μεγάλη καριέρα, έντονη κοινωνική ζωή.

Στη δεκαετία του '30 στο Λαύριο υπάρχει ανάπτυξη, υπάρχουν πολλές δουλειές. Φτάνει κόσμος απ' όλα τα μέρη της Ελλάδας. Υπάρχουν όμως και μεγάλες επιδημίες, όπως η φυματίωση και η ελονοσία που θερίζαν εκείνη την εποχή. Με τον φίλο του Στάθη Βογιατζή ήρθαν σε ρήξη διότι διέγνωσε στον πρώτο του γιο τη νόσο και ο Στάθης παρεξηγήθηκε, δεν ήθελε να το πιστέψει. Δυστυχώς ο γιατρός Αλεξάνδρου βγήκε αληθινός και όχι μόνο χαθηκε ο γιος του, αλλά και οι άλλοι τέσσερις γιοι του και η κόρη του Χαίδω. Και άλλα παιδιά απ' το περιβάλλον τους, όπως η Ρόζα Μπίσιου, φίλη της κόρης του Λίτσας, πέθανε στο νοσοκομείο Σωτηρία από φυματίωση σε ηλικία μόλις 20 ετών. Η κόρη του Λίτσα από ηλικία 14 ετών έκανε κρίσεις ελονοσίας. Τα κινίνα και οι ενέσεις κινίνης ήταν τα μέσα για εκείνη την εποχή.

Το 1933 η κόρη του Λίτσα μπαίνει στο πρακτικό λύκειο Λαυρίου, ένα πρότυπο σχολείο με 25 παιδιά και αποφοιτά μόνη της με έξι αγόρια. Τον Παναγιώτη Δρίβα φιλόλογο, το Δημήτρη Μιχελόγγονα της Σχολής Ικάρων, τον Γιώργο Καστριώτη της Ανωτάτης Εμπορικής, τον Δημήτρη Μιχαλόπουλο γυμναστή, τον Δουλαβέρη Αριστείδη της Σχολής Ευελπίδων και τον Ψαρράκη Αναστάσιο έμπορο. Ο Ανδρέας

ήξερε καλά τους συμμαθητές της και γενικώς τις παρέες της και είχε ξεχωρίσει ιδιαίτερα τον Παναγιώτη Δρίβα και τον Δημήτρη Μιχελόγγονα. Ο Ανδρέας Αλεξάνδρου είχε ιδιαίτερο δεσμό με την κόρη του και παρόλο που ήταν μαθήτρια με διακρίσεις και ήθελε να σπουδάσει ιατρική, δεν την άφησε, ίσως λόγω του ασθενικού της φύσης της. Η Λίτσα πήγε στο Εθνικό Ωδείο, έγινε καθηγήτρια πιάνου, κάτι που επίσης αγαπούσε πολύ και είχε ιδιαίτερη κλίση.

Δυστυχώς, όμως, όπως φαίνεται, εκτός από μεγάλη εκτίμηση και αγάπη στην κοινωνία του Λαυρίου, απέκτησε αντιπάθειες από ορισμένους συναδέλφους και συμπολίτες του. Το '38 συλλαμβάνεται και οδηγείται στην ασφάλεια στην Αθήνα με την κατηγορία του επικίνδυνου κουμμουνιστή. Δεν ήθελες και πολύ τότε για να σε συλλάβουν. Ξεσηκώθηκε το Λάυριο. Τον ανακρίνει ο ίδιος ο Μανιαδάκης³ και μετά από 1 μήνα τον αφήνουν ελεύθερο. Η κατηγορία ήταν ότι έμπαινε στα σπίτια των φτωχών σαν γιατρός, δεν έπαιρνε χρήματα και τους βοηθούσε.

Το 1939 ξανασυλλαμβάνεται και οδηγείται για ακόμη μια φορά στην ασφάλεια Αθηνών. Ο Μανιαδάκης τότε του λέει να προσέχει τους συναδέλφους του. Σε μία εβδομάδα τον αφήνουν ελεύθερο.

Ο αδελφός της γυναίκας του, Στάθης Παπαστάθης, ο οποίος ήταν υπασπιστής του Ζαΐμη, μαζί με την κόρη του Αλεξάνδρου, Λίτσα, καταφέρνουν και πάνε στον Μανιαδάκη και αυτός τους δείχνει ποιοι είχαν υπογράψει εναντίον του. Προβληματίστηκα αν πρέπει να αναφέρω τα ονόματα. Αν και δεν υπάρχει πια κανείς από τις οικογένειές τους, που στην τελική δεν είναι υπαίτιοι για τις πράξεις των συγγενών τους, δεν θα τους αναφέρω για να μην γίνουν άδικοι συνειρμοί και παρεξηγήσεις. Θα αναφέρω μόνο έναν από αυτούς, τον νεαρό γιατρό Χρόνη, ο οποίος το παραδέχτηκε και του ζήτησε γονατιστός συγγνώμη. Οι υπόλοιποι ήταν ένας ακόμα συνάδελφος του και δύο συμπολίτες του, ο ένας αριστερός και ο άλλος δεξιός, με κοινό παρονομαστή την παλιανθρωπιά. Αυτά τα χαρτιά έμειναν στην ασφάλεια και απ' ό,τι φάνηκε αργότερα χρησιμοποιήθηκαν κατάλληλα.

1940, εισβολή Γερμανών. Σιδερένια χρόνια. Αρχίζει η δοκιμασία όλης της Ελλάδας και κατά τόπους γράφονται ιστορίες ποιτισμένες με αίμα. Την 1/1/1941 γράφει στο ημερολόγιό της η κόρη του Ανδρέα, Λίτσα, ευχές ελπίδας για τον καινούργιο χρόνο. Χειμώνας του '41 βαρύς με πείνα και κακουχίες. Άνοιξη γεμάτη αρρώστιες, υποσιτισμό και θάνατο. Δεν ξεχωρίζουν οι άνθρωποι τις χαρές από τις λύπες, τα δάκρυα από τα χαμόγελα. Ζωή με μόχθο κι αγώνα για ελευθερία, για επιβίωση και θάνατος δίχως διάκριση ηλικίας. Οι Έλληνες αγωνίζονται ενάντια στον κατακτητή, ενάντια στους Ναζί.

3. Ο Κωνσταντίνος Σ. Μανιαδάκης (25/07/1893 – 28/02/1972) ήταν Έλληνας στρατιωτικός με κορυφαίο ρόλο στο δικτατορικό καθεστώς της 4ης Αυγούστου του Ιωάννη Μεταξά. Δημιούργησε το Υφυπουργείο Δημοσίας Ασφαλείας, που εξελίχθηκε στα μεταπολεμικά χρόνια στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, ενώ οι βάνουσες μέθοδοί του άφησαν εποχή (Βικιπαίδεια).

Ο Ανδρέας Αλεξάνδρου παλεύει και σαν γιατρός και σαν άνθρωπος. Στο σπίτι του φιλοξενεί και περιθάλπει όσους μπορεί κι όσους δε μπορεί. Ανάμεσα σ' αυτούς και η οικογένεια του Θεόδωρου Λεμπέση, πολιτικού κρατούμενου. Η γυναίκα του, Κατίνα, και ο Γιώργος ο γιος τους κάθε μέρα βρίσκονται στο σπίτι του Ανδρέα όπου εργάζεται και η αδελφή του Θεόδωρου Λεμπέση, η κυρά-Φρόσω.

Ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για την οικογένεια του πατριώτη του Ζουμά. Ο Ζουμάς ήταν υπό την προστασία του. Του είχε βρει δουλειά στην Γαλλική Εταιρεία, λόγω των στενών σχέσεων που είχε με τον μηχανικό της εταιρείας Κωνσταντίνο Κονοφάγο και τον διευθυντή της Κορεολί. Οι τελευταίοι έκαναν σπουδαίο έργο ενάντια στην Γερμανική κατοχή και είχαν συνεργαστεί επανειλημμένα με τον Ανδρέα Αλεξάνδρου. Πέντε χρόνια έμεινε στο σπίτι του γιατρού η Μαρία Πρέκα, ένα κορίτσι από τον Κυπριανό με προβλήματα υγείας, όπως και η Κανέλη η Βατικιώτισσα με τα 2 κορίτσια της.

Εντωμεταξύ, τον Αύγουστο του 1941 παντρεύεται η κόρη του Λίτσα με τον νεαρό Νίκο Γλαντζή, γιο του Δημάρχου Αναστασίου Γλαντζή, φοιτητή τότε της Παντείου, τον οποίο, αμέσως μετά τον γάμο, πήραν ναύτη. Γεγονός τότε ο γάμος τους για το Λαύριο γιατί οι δύο νέοι, μετά από παρεξήγηση των οικογενειών τους, έφυγαν μόνοι και παντρεύτηκαν στην Αθήνα στην εκκλησία Χρυσοκαστριώτισσα, στην Πλάκα. Ήταν πράγματι το γεγονός της εποχής. Οι οικογένειες του Ανδρέα Αλεξάνδρου και του Αναστάσιου Γλαντζή ήταν πολύ αγαπητές στην κοινωνία του Λαυρίου. Η πράξη αυτή των παιδιών τους, τους έφερε προ τετελεσμένου γεγονότος και οι γονείς των δύο οικογενειών αφήνουν για πάντα πίσω όποια παρεξήγηση και δέχονται τα παιδιά τους.

Το '42 οι άνθρωποι εξακολουθούσαν να πεθαίνουν από ασπία, αρρώστιες, κρύο, κακουχίες. Ο Α. Αλεξάνδρου είχε κατάλογο στο κρεοπωλείο του Τσιμπούκη και έδινε βοήθεια εναλλάξ σε ανήμπορες οικογένειες. Έφερνε λάδι και ελιές από την Άμφισσα και τα μοίραζε. Το ίδιο και ο φίλος και συνάδελφός του, ο γιατρός Γιάννης Καραβίτης που είχε μελίσσια στο Σούνιο και μοίραζε το μέλι.

Στην κατοχή ο Ανδρέας Αλεξάνδρου δεν πληρώθηκε ποτέ από κανένα. Πλούσιο, φτωχό, αριστερό, δεξιό, Έλληνα, Εγγλέζο, Γάλλο. Όσο κι αν φαίνεται παράξενο, όλα αυτά ενόχλησαν κάποιους κύκλους και ειδικά συναδέλφους του.

Μια μέρα φτάνει στο σπίτι του Αλεξάνδρου ο Ντελένιαν, σταλμένος από τον Κωνσταντίνο Κονοφάγο και του λέει ότι έχει στην ταβέρνα του, στην παραλία Ντελένια, δύο Εγγλέζους τραυματίες που έπρεπε να φύγουν για τη Μέση Ανατολή και χρειάζονταν ιατρική περίθαλψη. «Πρόσεχε όμως γιατρέ, γιατί και εσένα σε παρακολουθούν», του λέει και ο Αλεξάνδρου απαντάει, «Μη σε νοιάζει, εγώ πηγαίνω παντού σα γιατρός». Γίνεται λοιπόν το εξής σκηνικό· μόλις νυχτώνει, πηγαίνει στο σπίτι του Κονοφάγου, εκεί συναντά τον Παναγιώτη Δρίβα, μέλος του ΕΑΜ. Ελέγχοντας τους δρόμους πηγαίνουν μαζί στην καθολική εκκλησία, Αγία Βαρβά-

ρα. Εκεί ήταν ο Ντον Μάρκο και ο Παπαντώνης της Αγίας Παρασκευής. Φοράει ένα ράσο, κρύβει την ιατρική τσάντα και φεύγει με τα πόδια για του Ντελένια. Περιθάλλει τους τραυματίες και γυρίζει σπίτι του ξημερώματα. Μεγάλη αντοχή ψυχής και σώματος, ήταν βέβαια και 48 ετών. Φτάνοντας όμως σπίτι του συναντά κάποιον γείτονα, ο οποίος τον ρωτά επίμονα σε ποιον άρρωστο ήταν. Ήταν ένας από αυτούς που είχε υπογράψει τις κατηγορίες εναντίον του. Ο Αλεξάνδρου τον καιρετά και του λέει χαμογελαστά πως είναι ιατρικό απόρρητο.

Εκείνο τον καιρό η φίλη της γυναίκας του Ευτυχίας, Μαρουσώ Καραγιώργη, γνωστή ως κυρία Τοτώ, έκρυβε στο σπίτι της έναν εγγλέζο μετά από παράκληση του διευθυντή της Γαλλικής Εταιρείας Κορεολί. Η Τοτώ ζητάει από τον γιατρό να εξετάσει τον Εγγλέζο γιατί φηνόταν στον πυρετό από βαρύ κρουολόγημα. Ο γιατρός με τη γυναίκα του πάνε δίθεν επίσκεψη στη φίλη τους κρατώντας ένα γλυκό. Στην πραγματικότητα του πηγαίνουν φάρμακα. Ο γιατρός τον εξετάζει, τον περιθάλλει και σε συνεννόηση με τον Κορεολί ο Εγγλέζος μεταφέρεται στου Ντελένια και κατόπιν φεύγει για τη Μέση Ανατολή.

Το καλοκαίρι του '42 κάθεται στην αυλή του όταν χτυπάει η πόρτα και μπαίνει ο Βαγγέλης Καφορέας ανήσυχος. Του λέει ότι τον παρακολουθούν οι Γερμανοί. Ο Ανδρέας χωρίς να τον ρωτήσει, του λέει τα συμπτώματα του κολικού του νεφρού και τον πηγαίνει στο ιατρείο του. Σε λίγο φθάνουν οι Γερμανοί και βλέπουν τον Καφορέα να σφραδάζει στους πόνους και τον Αλεξάνδρου ατάραχο να τον περιθάλλει. Τον ρωτούν τι έχει και αυτός απαντά ψύχραιμα κολικό του νεφρού. Οι Γερμανοί φεύγοντας του λένε «ελπίζουμε να λες αλήθεια».

Ο νεαρός μηχανικός της Γαλλικής Εταιρείας Γκιόκας, έχοντας πάθει ένα είδος κατάθλιψης, πήγαινε σχεδόν κάθε βράδυ στο σπίτι του γιατρού και από ό,τι μπόρεσα να διαβάσω στο ημερολόγιο του Αλεξάνδρου του έκανε αφαιμαξομεταγγίσεις, είδος θεραπείας κατάθλιψης. Ο νεαρός Γκιόκας ήταν αρραβωνιασμένος με την κόρη του γιατρού Ανδριτσάκη μα για κάποιο λόγο ο αρραβώνας είχε διαλυθεί. Ο γιατρός Ανδριτσάκης ενοχλημένος από τις στενές σχέσεις του Γκιόκα με τον Αλεξάνδρου διαδίδει ότι κάνουν κρυφά συμβούλια στο σπίτι του Αλεξάνδρου. Φήμες που έφτασαν κάποτε και στα αυτιά των Γερμανών. Βέβαια ο Κονοφάγος, όταν ήθελε τον γιατρό, τον ειδοποιούσε μέσω Γκιόκα.

Μια μέρα, αρχές του '43, ο Κώστας Μάνθος, διευθυντής της Ηλεκτρικής Εταιρείας του λέει ότι μία υπάλληλος της εταιρείας, η Μαρίκα Έρινγκ, της οποίας είχαν επιτάξει ένα δωμάτιο του σπιτιού της οι Γερμανοί, τους άκουσε να μιλούν για τον «ντόκτορ Αλεξάνδρου» και από το ύφος τους, με τα λίγα γερμανικά της κατοχής που ήξερε, κατάλαβε ότι κάτι δεν πήγαινε καλά. Ο Κώστας ο Μάνθος έχοντας υπόψιν του τις φήμες που κυκλοφορούσαν και συνδυάζοντάς τες με αυτά που του είπε η Μαρίκα, του προτείνει να φύγει για ένα διάστημα για την Τζια, όπου είχε συγγενείς. Ο Αλεξάνδρου τον ευχαριστεί και αρνείται επίμονα. Προκειμένου να

τον πείσει να φύγει, ο φίλος Κώστας Μάνθος έφτασε στο σημείο να τον εκβιάσει. Τον Ιούνιο του '42 η κόρη του Αλεξάνδρου, Λίτσα, είχε γεννήσει ένα κοριτσάκι. Η Λίτσα τότε αρρώστησε, έπαθε μία εμπύρετη μαστίδα με απόστημα. Το μωρό έζησε στην κυριολεξία από το γάλα της κασίικας που είχε η κυρία Στυλιανή, η γυναίκα του Κώστα του Μάνθου. Το μωρό της Λίτσας ήταν το πρώτο μωρό της παρέας και όλοι το αγαπούσαν και το νοιάζονταν. Οι Μάνθοι, η Μοσχάη η Αιμιλία, η αδελφική της φίλη, οι Τερλάκη, ο Σταύρος ο Σαβούρης, ο Γιάννης ο Λεβεντέλης, οι Γούργια, η κυρία Τοτώ, οι γείτονες της Λίτσας Βελόνη και η κυρία κοντέσσα (μάννα του Δημήτρη και του Τάσου Κοντού) και ο Παπαντώνης είχαν όλοι του φιλικές σχέσεις με τις οικογένειες Αλεξάνδρου και Γλαντζή. Τότε λοιπόν λέει ο Κώστας ο Μάνθος στο φίλο του γιατρό. Αν δεν φύγεις τέρμα το γάλα για το μωρό, και ο Ανδρέας απαντά, «Σιγά μη το κάνεις», «Γιατρέ είσαι αγύριστο ρουμελιώτικο κεφάλι», του απαντά ανήσυχος ο Μάνθος και φεύγει στενοχωρημένος.

Ο Τάκης ο Ντίνης, μετέπειτα γιατρός και καθηγητής Πανεπιστημίου ήταν προστατευόμενος του Ανδρέα και της Ευτυχίας. Ήταν γείτονας, μεσοτοιχία τα σπίτια τους και τους ειδοποιεί ότι έχει παρατηρήσει πως παρακολουθούν το σπίτι. Ο Αλεξάνδρου βοηθούσε τον Ντίνη και η Ευτυχία, όταν πέθανε ο άνδρας της, του έδωσε όλα τα βιβλία της ιατρικής προκειμένου να σπουδάσει. Ο Ντίνης είχε την Ευτυχία σαν δεύτερη μητέρα του. Όταν αργότερα η Ευτυχία πάσχουσα από σακχαρώδη διαβήτη με τραγικές επιπλοκές νοσηλεύτηκε περίπου δέκα χρόνια (κατά διαστήματα) στο Λαϊκό νοσοκομείο Αθηνών, που εργαζόταν ο γιατρός πλέον, Ντίνης, της στάθηκε μέχρι την τελευταία στιγμή της ζωής της. Η Ευτυχία πέθανε 65 χρονών στο Λαϊκό νοσοκομείο.

Ο συμπέθερος του Αλεξάνδρου, Αναστάσιος Γλαντζής, δήμαρχος τότε, ακούγοντας τις φήμες για τον Αλεξάνδρου, του συνιστά να φύγει για λίγο γιατί τα πράγματα είναι επικίνδυνα. Τον παροτρύνει να πάει στα Βάτικα, στην πατρίδα του Γλαντζή μέχρι να ησυχάσουν τα πνεύματα. Και πάλι ο Ανδρέας αρνείται.

Φτάνοντας η μέρα του Ευαγγελισμού του 1943, γιόρταζε η κόρη του. Μέσα στην μαύρη κατοχή μαζεύτηκε όλη η οικογένεια, όλοι οι συγγενείς και φίλοι. Ήταν η τελευταία ευχάριστη συγκέντρωση στο σπίτι του. Η κόρη του Λίτσα είχε αποκτήσει ένα κοριτσάκι που ήταν ήδη οκτώ μηνών, μεγάλη ευτυχία για τον Ανδρέα. Πήγαινε στο σπίτι της κόρης του, άρπαζε το μωρό και το πήγαινε σπίτι του. Ήταν η μεγαλύτερη και τελευταία χαρά της ζωής του.

Αλλά σαν πολλά είχαν μαζευτεί, κάτι αιωρείται στην ατμόσφαιρα. Τα μεσάνυχτα, στις 16 Απριλίου του '43 χτυπά η πόρτα του σπιτιού τους, ήταν ο Πότης Βογιατζής. Ανήσυχος με μεγάλη αγωνία του λέει και τον παρακαλεί «θείε», έτσι τον φώναζε, «φύγε θα σε συλλάβουν». Τον Πότη τον είχαν πάρει οι Γερμανοί για μία μετάφραση σε έναν εγγλέζο κρατούμενο και άκουσε για την σύλληψη του Ανδρέα Αλεξάνδρου. Ο Ανδρέας του απαντά: «γιατί παιδί μου είσαι τέτοια ώρα έξω; Είναι

πολύ επικίνδυνα», «μα θείε» του λέει «είναι σοβαρά τα πράγματα, φύγε θα σε συλλάβουν, το άκουσα» και ο Αλεξάνδρου απαντά «δεν έχω κάνει τίποτα». Αφού τον ξαναπαρακαλεί ο Πότης φεύγει. Στις 4.30 τα ξημερώματα, ημέρα Παρασκευή τον συλλαμβάνουν. Αυτός το μόνο που κάνει, τους παρακαλεί ψύχραιμα, με το γνωστό πράο ύφος του, να πάει να δει την κόρη και την εγγονή του, οι οποίες έμεναν δύο τετράγωνα πιο κάτω, στην οδό Ιωάννου Κακαβά 13. «Λίτσα, Νίκο» φώναξε χτυπώντας την πόρτα η γυναίκα του «ανοίξτε, παίρνουν οι Γερμανοί τον πατέρα σας». Ακούγοντας τη φωνή η Λίτσα κι ο Νίκος πετάχτηκαν έξω από το σπίτι, βλέπει η Λίτσα τον πατέρα της ανάμεσα στους Γερμανούς και την μητέρα της πιο 'κει να κλαίει, αυτό ήταν. Την φίλησε, της είπε να προσέχει την υγεία της και το τσιγάρο, πήρε το μωρό στην αγκαλιά του, είπε στον Νίκο να τις προσέχει και γύρισε προς τους Γερμανούς και έφυγε. «Μου πήραν τον πατέρα μου», γράφει η Λίτσα στο ημερολόγιο της, «μου τον πήραν για πόσο άραγε και τι θα περάσει;»

Τον οδήγησαν στις φυλακές Καλλιθέας. Το έμαθαν στο Λαύριο και ο γαμπρός του Νίκος Γλαντζής πήγε και τον είδε απ' τα σύρματα. Ο Ανδρέας του είπε να προσέχετε όλοι, δεν πρόλαβαν να πουν τίποτε άλλο, ένας Ιταλός έδιωξε τον Νίκο σπρώχνοντάς τον και φωνάζοντας. Ήταν η τελευταία φορά που είδε συγγενικό του πρόσωπο. Στις φυλακές Καλλιθέας συναντήθηκε και με άλλους Λαυριώτες. Σε δεκαπέντε μέρες τον πήραν και τον πήγαν στις φυλακές Λειβαδιάς. Εκεί συναντά άλλους συγκρατούμενους Λαυριώτες, όπως η Τωτώ Καραγιώργη, ο Παπαντώνης, ο μηχανικός Γκικόκας, ο Τάκης Γούργιας, ο Αποστόλου, ο Μαμαγκιάς, ο Κορεολί. Αρχές Μαΐου ο Αλεξάνδρου και όλοι οι άλλοι μεταφέρονται στις φυλακές της Λάρισας. Στη Λάρισα συνάντησε και τον πολιτικό κρατούμενο Θεοδωρή Λεμπέση, έναν ταλαιπωρημένο άντρα από τις εξορίες και τις κακουχίες και του μιλά για την οικογένεια του. Εκεί επίσης συνδέεται μ' έναν κρατούμενο, τον Λευτέρη Πάσο, ο οποίος γνωρίστηκε και με τον Κορεολί και αργότερα, γύρω στο 1955 ήρθε υπάλληλος στην Γαλλική Εταιρεία. Στο Λαύριο γνωρίζεται με την κόρη του Αλεξάνδρου, Λίτσα, και της μιλά για την ανθρώπινη στάση του πατέρα της στη φυλακή της Λάρισας.

Οι δικοί του δεν ήξεραν που είναι, οι μέρες ήταν δύσκολες χωρίς καμία επικοινωνία με τον έξω κόσμο. Τη νύχτα 1 προς 2 Ιουνίου του 1943, αντάρτες του ΕΛΑΣ, μετά από εντολή του συμμαχικού στρατηγείου της Μέσης Ανατολής ανατίναξαν την σιδηροδρομική σήραγγα του Κούρνοβο που ήταν στην διαδρομή από Δομοκό προς Λαμία. Το τρένο ήταν γεμάτο πολεμικό υλικό με 250 Ιταλούς στρατιώτες, αλλά και 50 Έλληνες κρατούμενους που τους είχαν πάρει απ' τις φυλακές

Αβέρωφ και τους πήγαιναν στη Λάρισα. Από την τρομακτική έκρηξη σκοτώθηκαν όλοι, ανάμεσά τους και ο περίφημος Ιταλός στρατηγός Ντομένικο⁴.

Για αντίποινα οι Γερμανοί μετά από τέσσερις μέρες εκτελούν 106 Έλληνες από το στρατόπεδο της Λάρισας. Τους πήραν από το στρατόπεδο, αφού τους διάλεξαν τυχαία, δήθεν να τους μεταφέρουν σε άλλο στρατόπεδο. Κατεβαίνοντας από Δομοκό προς Λαμία στην παλιά εθνική οδό έστριψαν δεξιά και έφτασαν σε ένα χωριουδάκι, τον Άγιο Στέφανο. Λίγο πιο 'κει στην κορυφή του λόφου ήταν σκαμμένη η σήραγγα του Κούρνοβο. Οι Γερμανοί τους χώριζαν κατά δεκάδες, τους έδεσαν με χειροπέδες, το χέρι του ενός με του άλλου, τους γονάτιζαν και τους πυροβολούσαν πισώπλατα. Ακούστηκαν διαμαρτυρίες και φωνές ακόμα κι απ' τους Ιταλούς. Δόθηκε τότε η εντολή να συνεχιστεί η εκτέλεση με πολυβόλα. Μία ακόμα εγκληματική ενέργεια των Γερμανών εις βάρος του ελληνικού λαού που ακόμα δεν αναγνωρίζεται από το Γερμανικό κράτος.

Από την εκτέλεση σώθηκε μόνο ένας κρατούμενος, που είχε γνωριστεί με τον Αλεξάνδρου και τον Γκιόκα, τον οποίο βρήκε μετά από χρόνια η κόρη του Αλεξάνδρου. Ζούσε στην περιοχή Παπάγου στην Αθήνα και της τα διηγήθηκε. Κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης δίπλα στον Αλεξάνδρου ήταν ο Γκιόκας, ο οποίος είχε πάθει κρίση υστερίας και ο Αλεξάνδρου προσπαθούσε να τον ηρεμήσει. Εκτελέστηκαν σχεδόν αγκαλιασμένοι. Όταν έγινε η τυχαία διαλογή των 106 στο στρατόπεδο της Λάρισας, ο 107ος ήταν ο Παναγιώτης ο Τσίρος, ο οποίος μου είχε διηγηθεί προσωπικά πώς γλύτωσε και είχε αναφερθεί στην ηρεμία και την πραότητα του Αλεξάνδρου που προσπαθούσε να δώσει κουράγιο σε όλους.

Στο Κούρνοβο τους έθαψαν σε ομαδικό τάφο όπου υπάρχει επιτύμβιος γραμμένος απ' τον Γιάννη Ρίσο. Έτσι μέσα στην καρδιά της Ρούμελης, ένας Ρουμελιώτης-Λαυριώτης εκτελέστηκε. Η ζωή και η επιστημονική προσφορά του διακόπηκαν βίαια, χάθηκε άδικα. Ήταν μόλις 49 ετών. Μαζί με τον Αλεξάνδρου εκτελέστηκαν άλλοι 7 Λαυριώτες, 7 νέοι άνθρωποι που άφησαν πίσω οικογένειες και χάθηκαν και αυτοί στα μαύρα χρόνια της κατοχής τόσο άδικα. Ήταν οι: Γκιόκας Παναγιώτης – μηχανικός στη Γαλλική Εταιρεία, Αθανάσιος Αποστόλου, Μαρίνος Λειβαδάρος και Νίκος Μαμαγκιάς επίσης εργαζόμενοι στη Γαλλική Εταιρεία, Θεόδωρος Λεμπέσης – πολιτικός κρατούμενος, Νίκος Μπούρδας από την Καμάριζα και Πρίamos Μουράτης.

Ο Ανδρέας Αλεξάνδρου δεν ξεχάστηκε, στον ιατρικό σύλλογο το όνομά του υπάρχει με χρυσά γράμματα ανάμεσα στους γιατρούς που εκτελέστηκαν στην κα-

4. Ντόρια Ντομένικο, Ιταλός συνταγματάρχης, γνωστός για το σύμφωνο που υπέγραψε με τον στρατιωτικό διοικητή πεζικού των Καλαμών Διονύση Παπαδόγκωνα, με το οποίο αποφασιζόταν συνεργασία του ΕΣ με τους Ιταλούς για τη διάλυση του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ. <http://istoriakatosis.blogspot.gr/2012/06/blog-post.html>

τοχή. Ο δήμαρχος Λαυρεωτικής Κώστας Πόγκας, μετά από 40 χρόνια περίπου, έγραψε τα ονόματα των εκτελεσθέντων της 5ης Ιουνίου του 1943 στο μνημείο των Ηρώων στο Λαύριο. Η κόρη του έδωσε το όνομά του στην πρώτη της κόρη. Την ονόμασε Ανδριανή. Η κόρη του μέχρι σήμερα που είναι 94 ετών μιλάει για τον πατέρα της. Όταν ήταν νέα πήγαινε στο Κούρνοβο σχεδόν κάθε χρόνο με τον Γιώργο Λεμπέση και άλλους Λαυριώτες. Είχαν δε συναντήσει και τον παπιά που τους έθαψε. Όσα σας ανέφερα, ήταν απ' το ημερολόγιο του Ανδρέα Αλεξάνδρου, από το ημερολόγιο της κόρης του, από διηγήσεις φίλων και συγγενών, απ' την ιστορία της κατοχής και από ανθρώπους που έρχονταν στο ιατρείο μου και ήταν ασθενείς του.

Την παρουσίαση αυτή, την αφιερώνω στην κόρη του, η οποία μένει ακόμα στο σπίτι που πήγε ο πατέρας της και την αποχαιρέτησε, έχει τρεις κόρες, έξι εγγόνια και τρία δισέγγονα. Μερικές φορές ακόμα γράφει και ειδικά στις 5 Ιουνίου κάθε χρόνου. Η Λίτσα Γλαντζή-Αλεξάνδρου είναι η μητέρα μου. Τον Ανδρέα Αλεξάνδρου δεν τον γνώρισα, δεν είχα γεννηθεί, αλλά από μικρή μάθαινα την ιστορία του, είναι σαν να τον έχω ζήσει ακούγοντας τόσα για αυτόν και διαβάζοντας το ημερολόγιό του. Δεν έβρισκα τίποτα να βάλω στην βιογραφία του παππού, μα σαν επίλογο θεώρησα ταιριαστό γι' αυτόν το παρακάτω: «Ανδρέας Γεωργίου Αλεξάνδρου, Γιατρός Με Ειδικότητα Άνθρωπος».

Πριν εκδοθούν τα πρακτικά του συνεδρίου, ξημερώματα στις 9 Μαΐου του 1916, έσβησε η Λίτσα Αλεξάνδρου-Γλαντζή. Την προηγούμενη ήταν η γιορτή της μητέρας και ήταν όλοι μαζί της, τα λουλούδια που της έφεραν οι κόρες της την συνόδευσαν στο μεγάλο της ταξίδι. Έφυγε τόσο διακριτικά, ανάμεσα στα παιδιά, στα εγγόνια και τα δισέγγονά της με όλη την ευγένεια και την υπομονή που την διέκρινε.

Δυστυχώς όμως μέσα στο διάστημα των 40 ημερών, στις 13 Ιουνίου, χάθηκε ξαφνικά και αναπάντεχα και ο Γιώργος Παναγιώτου Βογιατζής, ο γιος του Πόπη Βογιατζή, τι τραγική σύμπτωση, αυτές τις οικογένειες η ζωή τις συνέδεε με συνταρακτικά πάντα γεγονότα.

Θα σας θυμόμαστε πάντα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ιστορία του Ανδρέα Αλεξάνδρου, γιατρού και ανθρωπιστή, από την Άμφισσα, που κατέγραψε η εγγονή του Κυριακή Γλαντζή – Οικονόμου, ξεδιπλώνεται μέσα από προσωπικές σημειώσεις, διηγήσεις γνωστών και φίλων της οικογενείας του, από την ίδια την οικογένειά του και από τραγικά γεγονότα της εποχής του μεσοπολέμου έως και τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο όπου και εκτελέστηκε στο Κούρνοβο,

μαζί με 105 ακόμα συμπατριώτες του. Η ζωή του ακολουθεί και καθορίζεται από την ιστορία της εποχής του και ο χαρακτήρας ενός ανθρώπου που στάθηκε δίπλα στον συνάνθρωπο διαφαίνεται από την παιδική του ηλικία έως την τελευταία του στιγμή στο εκτελεστικό απόσπασμα. Η διήγηση αυτή καταδεικνύει πώς αλληλεπιδρούν οι ζωές των ανθρώπων και πώς ο καθένας ξεχωριστά μπορεί να κάνει την διαφορά και να παίξει έναν καθοριστικό ρόλο στην ανοικοδόμηση ενός καλύτερου αύριο.

Ανδρέας Αλεξάνδρου

Ευτυχία Παπασάθη & Ανδρέας Αλεξάνδρου

Οικογενειακή φωτογραφία, Σμύρνη 1921

Λίτσα Αλεξάνδρου & Πότης Βογιατζής

Α. Αλεξάνδρου με την κόρη του Λίτσα

Παπαντώνης

Θέμα	Συνολογραφικά άλλα	Άρθρο	Κατάλογο βιβλίων	Παρατηρήσεις
	<u>28.10.40.</u>			
	<p>Μερα 8ημ... ή ίσως με έμμελες τίς πόλεμος!... Η ευρεία γρήνη, ο παλιός φαίμακός ενδοσπασμώδης και η φρονιά του καπνιστή εν τώ κλίματι. Ευχαριστώ τον ανθρωπίνω πόλεμο επί της εξωτερικής οικονομίας προς ποτέ, γιατί ο φονιάς έμμελες να προσφέρει τα μιλιά αυτής, έτσι τίς είναι έμμελες...</p>			
	<u>29.10.40</u>			
	<p>Μανθάνωμε καλές ειδήσεις από τ'αμεύσον. Η Λίτσα μου έμμελες χιλιά βράδυ φέμμε σε πρηνή για τ'αμεί φωνή ημμοταίχικουά τίς είναι κα. Λίτσα έμμελες εύχρηστο απόμμελες γρηωσάνης της εμμελες έμμελες πύμμελες...</p>			
	<u>30.10.40</u>			
	<u>31.10.40</u>			
	<p>Μερα 9ημ... ή ίσως με έμμελες τίς πόλεμος!... Η ευρεία γρήνη, ο παλιός φαίμακός ενδοσπασμώδης και η φρονιά του καπνιστή εν τώ κλίματι. Ευχαριστώ τον ανθρωπίνω πόλεμο επί της εξωτερικής οικονομίας προς ποτέ, γιατί ο φονιάς έμμελες να προσφέρει τα μιλιά αυτής, έτσι τίς είναι έμμελες...</p>			

Θέμα	Συνολογραφικά άλλα	Άρθρο	Κατάλογο βιβλίων	Παρατηρήσεις
	<u>29.10.40</u>			
	<p>Μανθάνωμε καλές ειδήσεις από τ'αμεύσον. Η Λίτσα μου έμμελες χιλιά βράδυ φέμμε σε πρηνή για τ'αμεί φωνή ημμοταίχικουά τίς είναι κα. Λίτσα έμμελες εύχρηστο απόμμελες γρηωσάνης της εμμελες έμμελες πύμμελες...</p>			
	<u>30.10.40</u>			
	<u>31.10.40</u>			
	<p>Μερα 9ημ... ή ίσως με έμμελες τίς πόλεμος!... Η ευρεία γρήνη, ο παλιός φαίμακός ενδοσπασμώδης και η φρονιά του καπνιστή εν τώ κλίματι. Ευχαριστώ τον ανθρωπίνω πόλεμο επί της εξωτερικής οικονομίας προς ποτέ, γιατί ο φονιάς έμμελες να προσφέρει τα μιλιά αυτής, έτσι τίς είναι έμμελες...</p>			

28/10/40, ώρα 8.00 π.μ. «Η Ιταλία μας κήρυξε τον πόλεμο, ο κόσμος τρέχει, ο καθένας είναι γεμάτος ενθουσιασμό, αλλ' η ψυχή του καθενός τι δεν κρύπτει. Ύστερα από ένα ευρωπαϊκό πόλεμο, ένα έτος οικονομικής εξαθλίωσης... καλείται ο φτωχός εργάτης να προσφέρει και τη ζωή του ακόμα, διότι δεν έχει τίποτε άλλο... »

29/10/40. «Μανθάνομε καλές ειδήσεις από το μέτωπο...»...σε άλλο σημείο αναφέρει πως μπορεί να πηγαίνουν καλά τα πράγματα, η οικογένεια όμως Αλεξάνδρου θρηνεί διότι μέσα στους πρώτους που σκοτώθηκαν στην Αλβανία ήταν και ο αδελφός της γυναίκας του Ευτυχίας, Νίκος Παπαστάθης, ο καλύτερος φίλος του, ο παιδικός του φίλος, ο συμμαθητής του

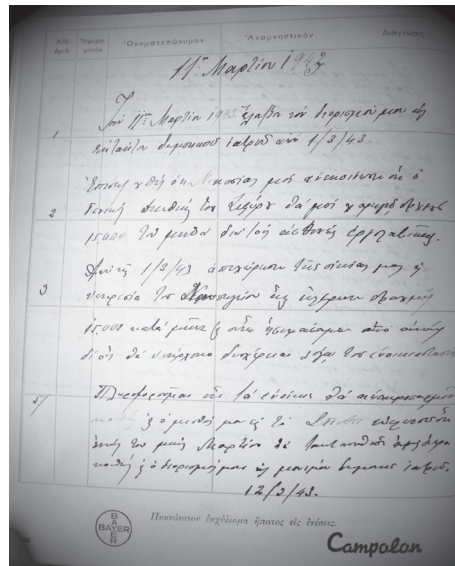
Ανδρέας Αλεξάνδρου

Το ημερολόγιο του Α. Αλεξάνδρου

Το ημερολόγιο του Α. Αλεξάνδρου

Τελευταία φορά που έγραψε στο ημερολόγιο του